

Tid for handling

**Dansk Selskab for
Kvalitet i Sundhedssektoren**

18.04.2023 kl 14.55-15.25

Gunnar Bovim

Får ikke tak i spesialsykepleiere

Mangelen på spesialsykepleiere fører til at enkelte sykehus må stenge operasjonssaler, mens andre melder om tomme søkerlister på utlyste stillinger.

Operasjonssal på Lovisenberg nye stillinger.

Sykehuset sliter med bemanninga: - Fødeavdelinga omgjøres midlertidig til fødestue

Av Fredrik Sørensen

Publisert: 23.11.22 15:16 Del

Sykehjemmene har for få hender: - Vi må allti

Flere og flere klager på behandlingen pasientene får på de såkalte helsehusene i Oslo. Sykepleierne vil ha flere på jobb for å kunne gi det lille ekstra.

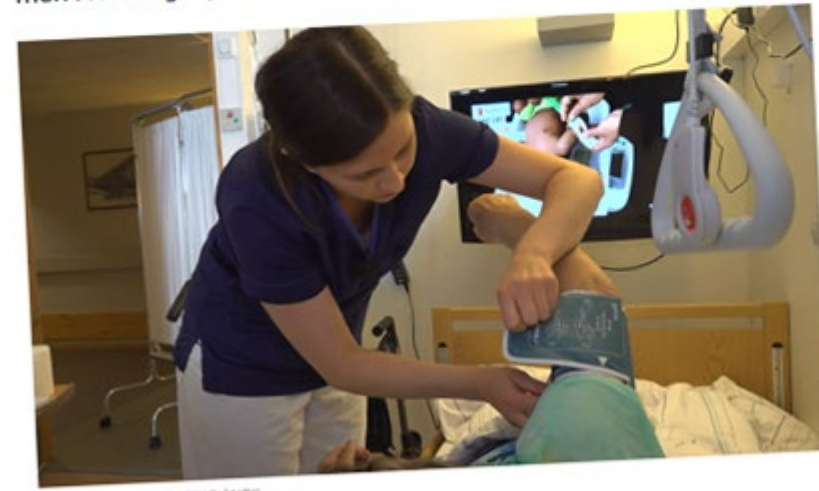
Ellen Omland Journalist
Sunniva Grimstad Hestenes Journalist
Julia Kirsebom Thomassen Journalist

Publisert 11. des. 2022 kl. 21:22

...VINGT: Hanne Solum er koordinerende sykepleier ved Ullern Helsehus. Hun beskriver tiden etter medieopplagene om arbeidsstedet som blytung.
FOTO: ELLEN OMLAND / NRK

Kommune mangler halvparten av sykepleierne de trenger: - Sliten er jeg jo alltid

Hele landet opplever mangel på sykepleiere. I Måsøy står hele 9 av 17 stillinger tomme. Regjeringen vil utdanne flere, men Norsk Sykepleierforbund tror ikke det er nok.

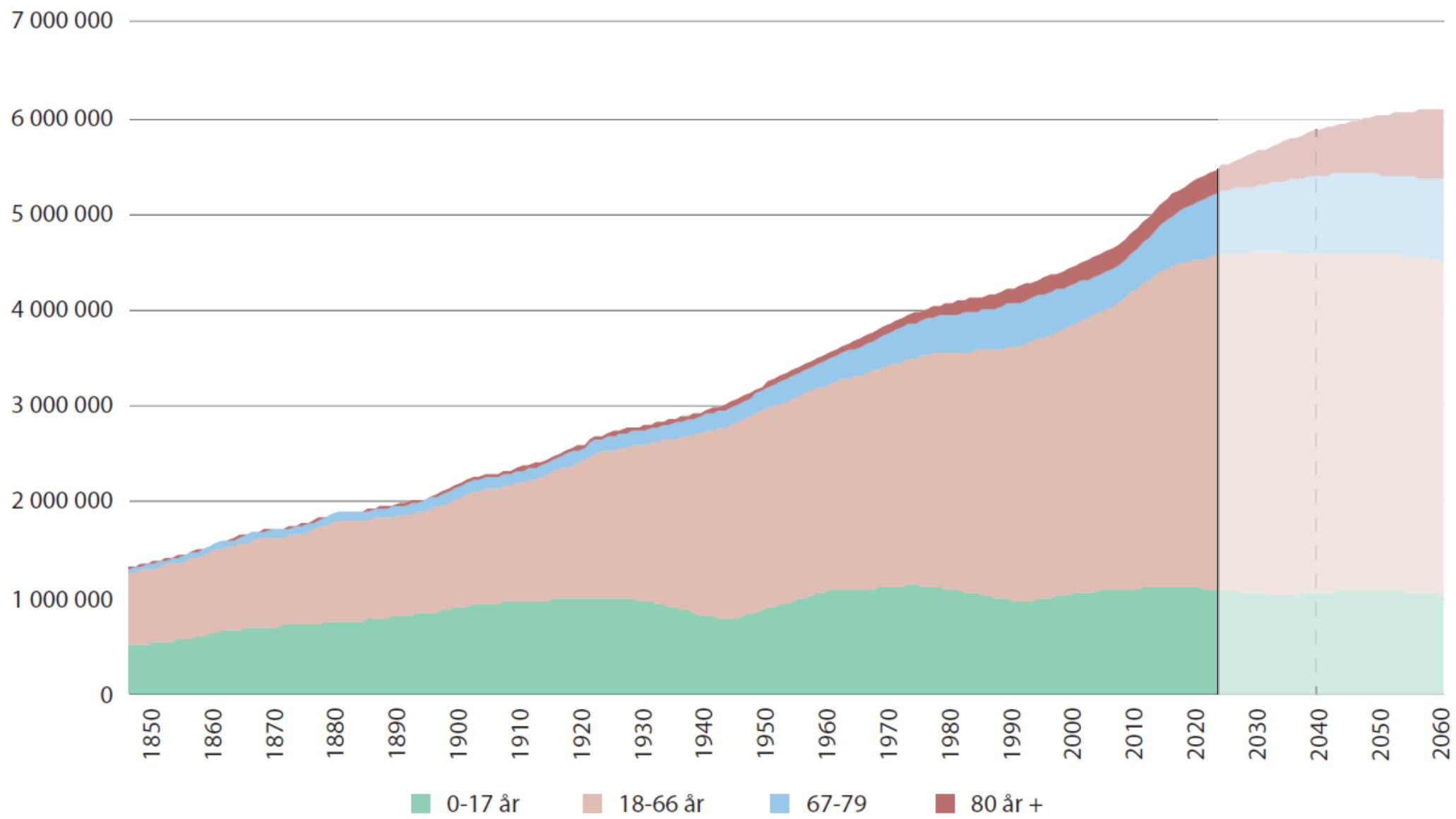
JONAS LØKEN ESTENSTAD / NRK

Mangler psykiatere: Stanser inntak av nye pasienter

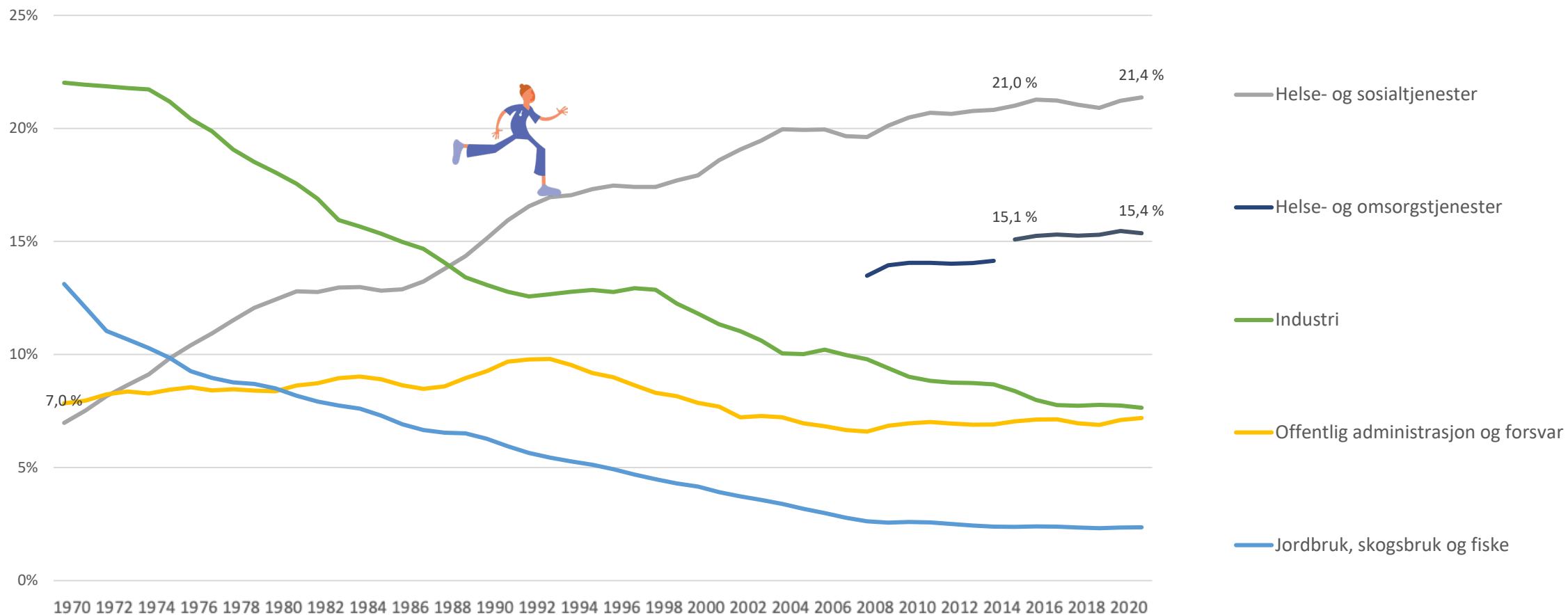
Hammerfest sykehus mangler psykiatere, får ikke vikarer og har sykefravær: - Samlet skaper dette en situasjon som gjør det utfordrende å opprettholde forsvarlig pasientbehandling, sier klinikkssjef.

Siri Gulliksen Tommerbakke sgr@dagensmedisin.no
Publisert: 2022-04-19 — 20:52

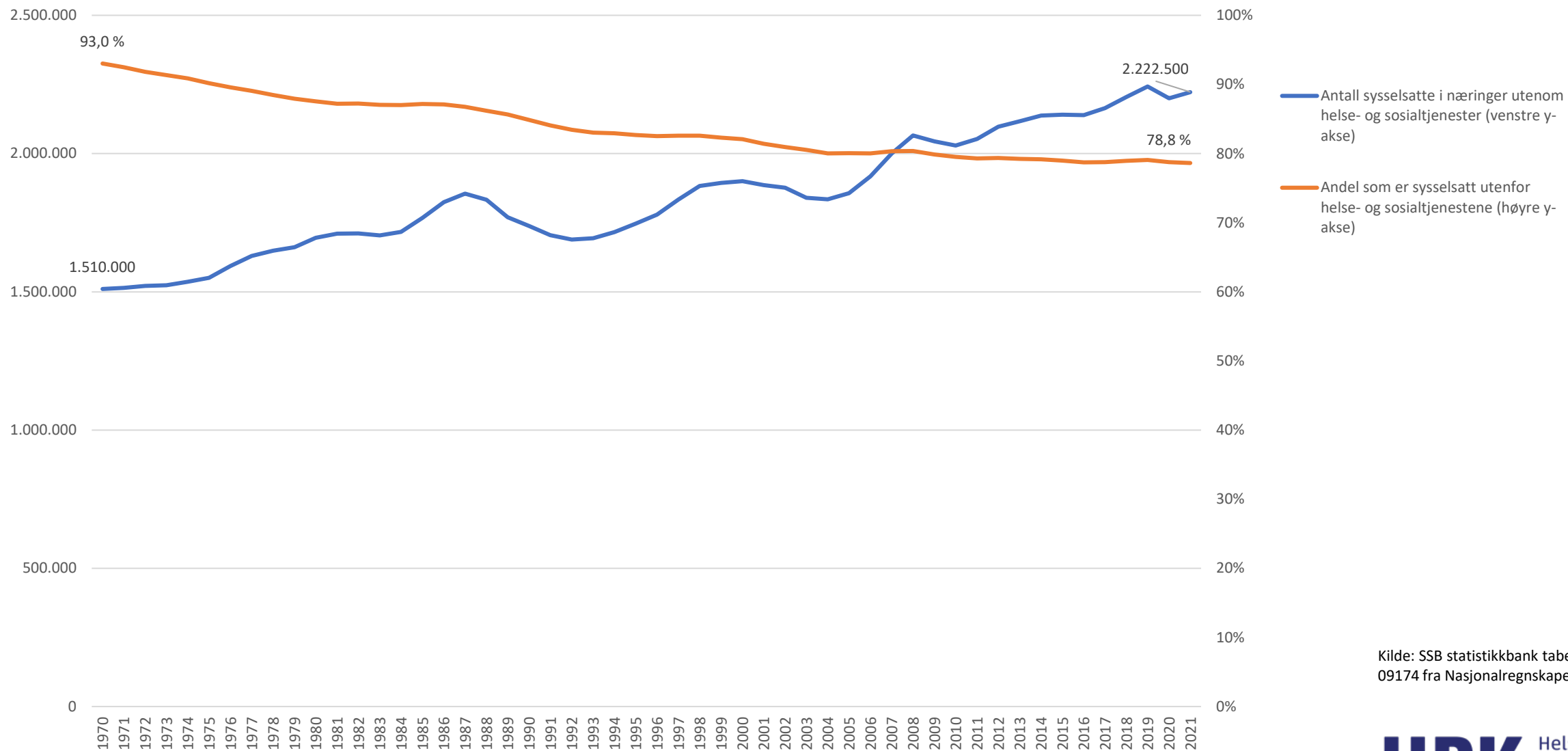
Kilde: SSB statistikkbank tabell 10211 og 13599

Andel av de sysselsatte 1970–2021

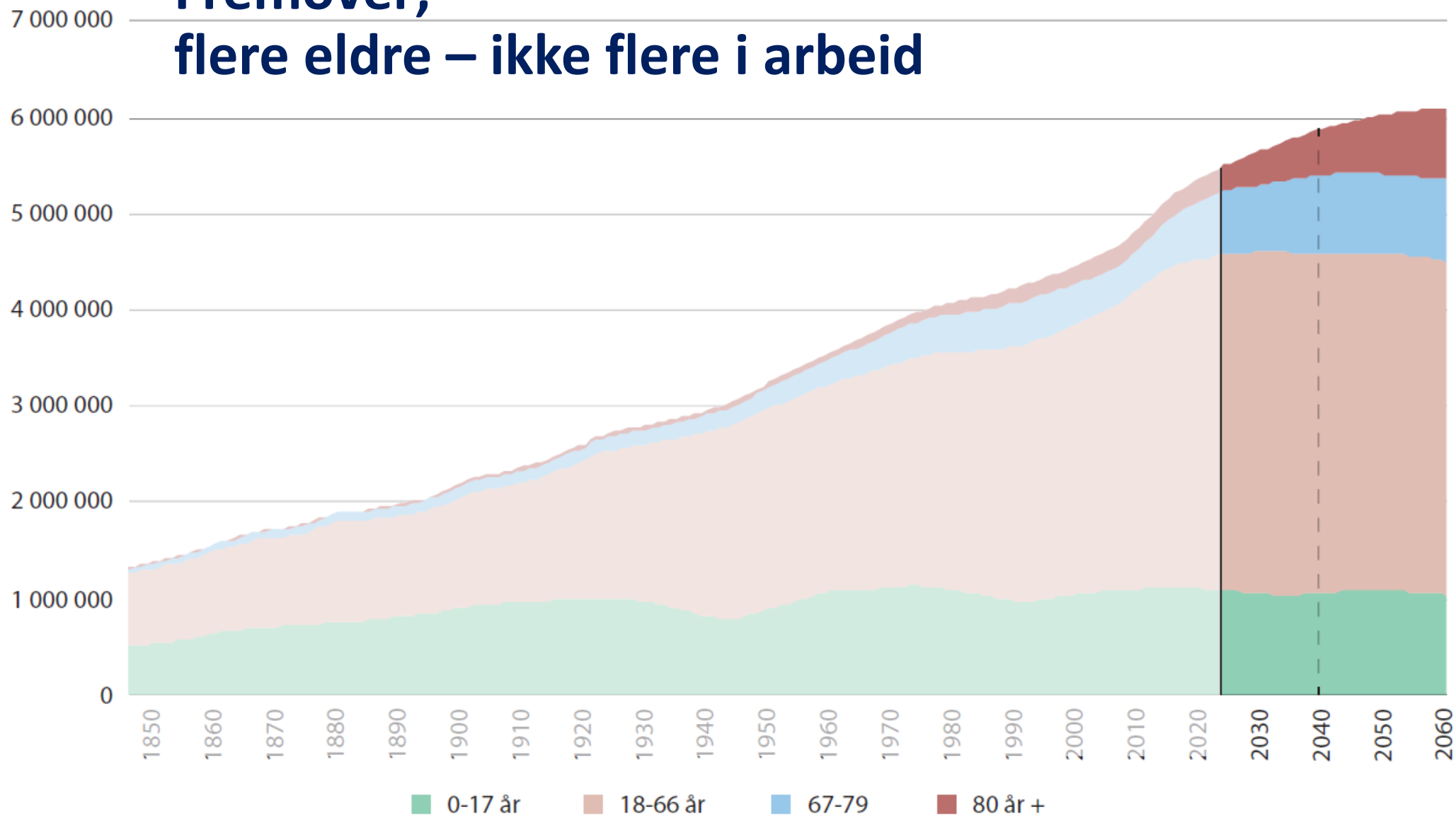
Kilde: SSB statistikkbank tabell 09174 fra Nasjonalregnskapet og SSB tabell 13470.

Det har likevel blitt flere ansatte i andre sektorer

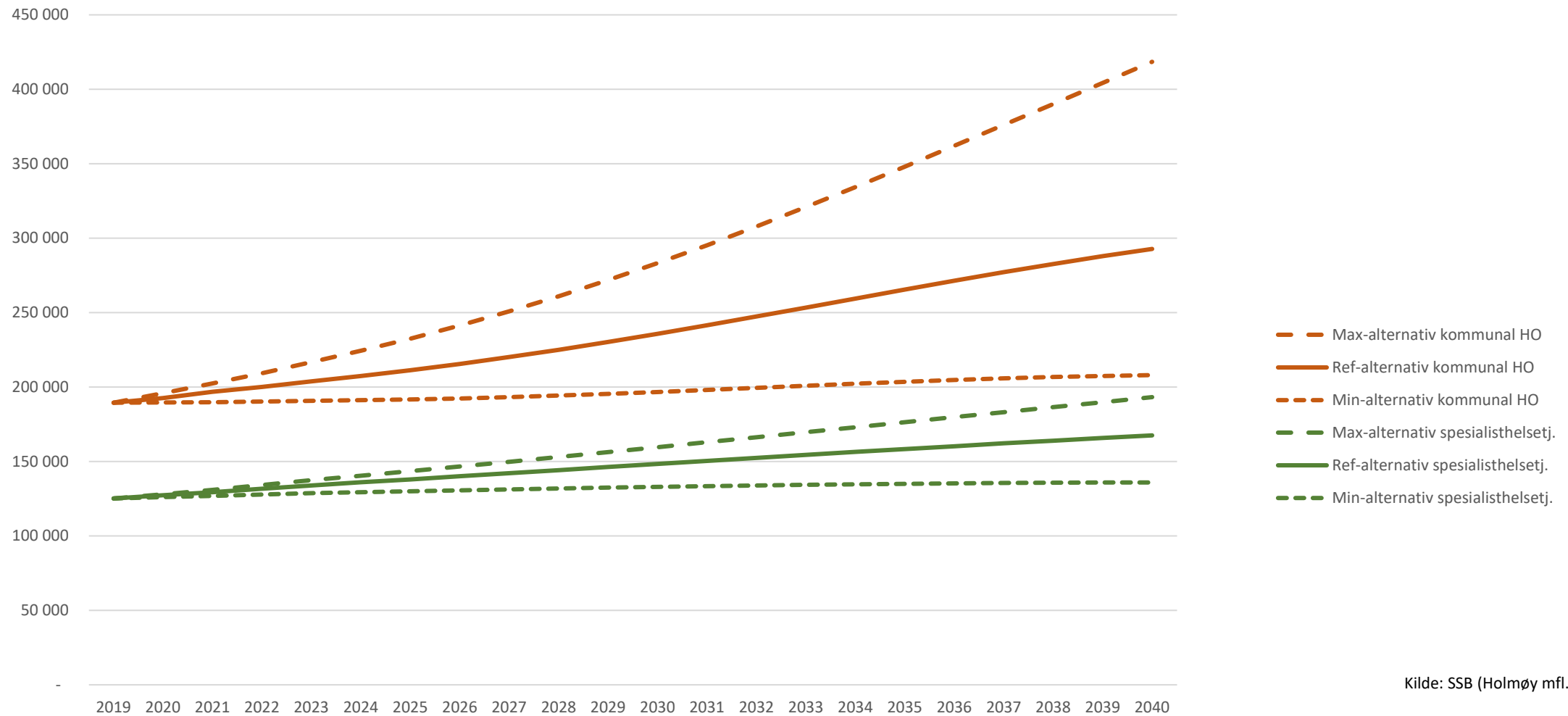

Kilde: SSB statistikkbank tabell 09174 fra Nasjonalregnskapet.

Fremover; flere eldre – ikke flere i arbeid

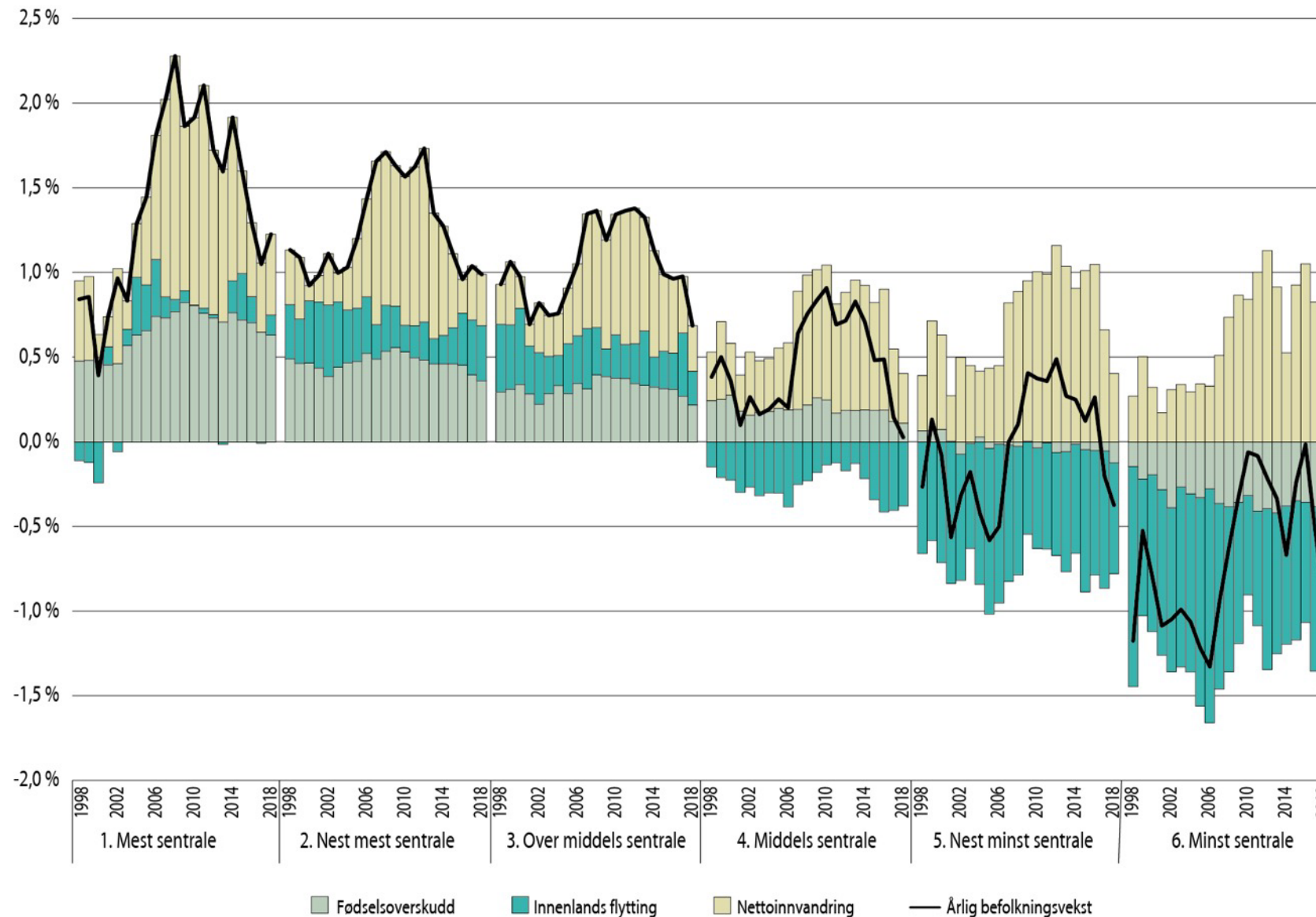

Etterspørselen etter arbeidskraft øker mer i kommunene enn i spesialisthelsetjenesten

Kilde: SSB (Holmøy mfl. 2023)

Minst sentrale kommuner mister arbeidskraft

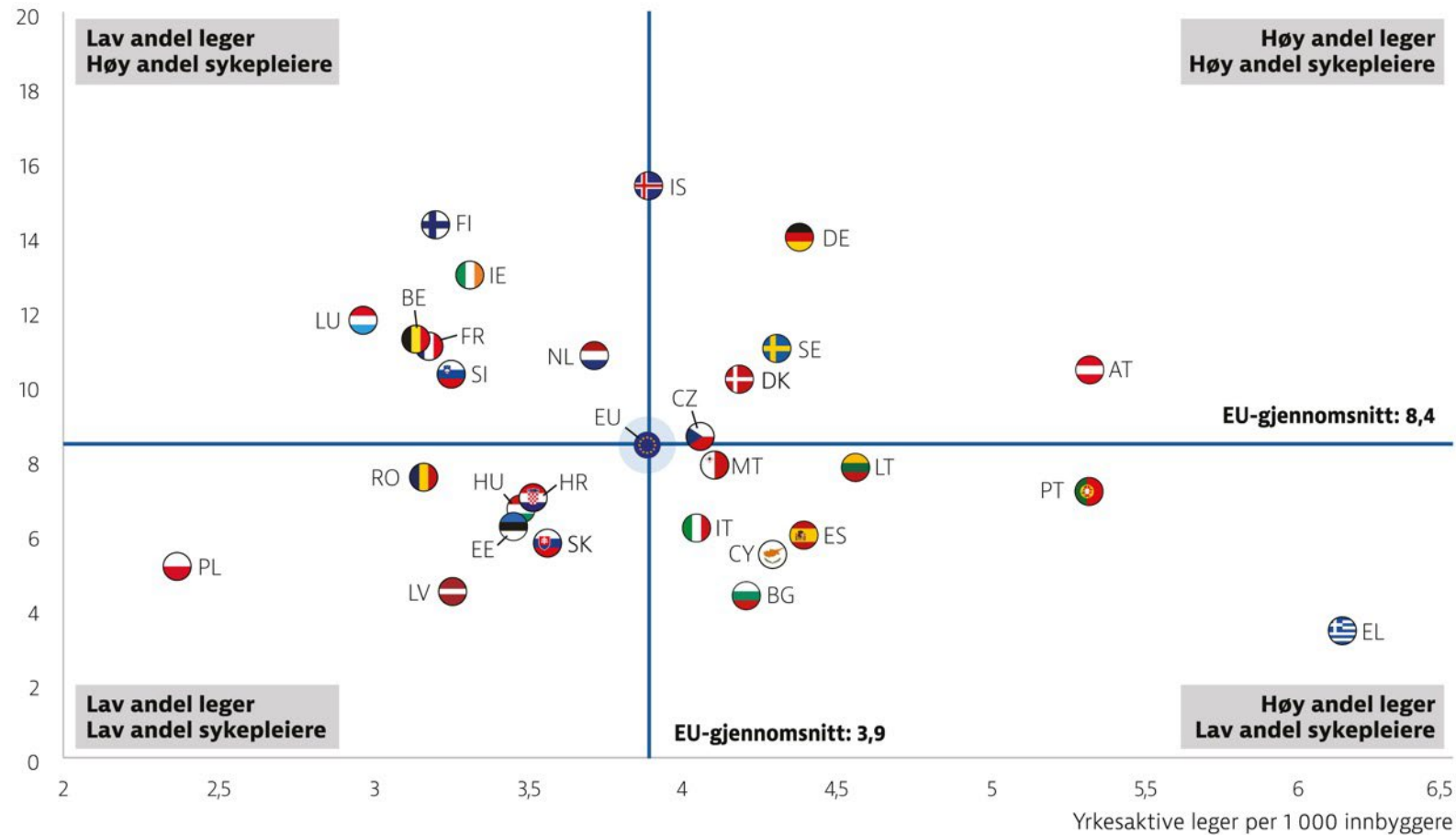
Befolkningsutvikling (i %) etter fødselsoverskudd, innenlands flytting og nettoinnvandring, etter sentralitet. 1998–2018

Kilde: NOU 2020: 2 figur 4.11.

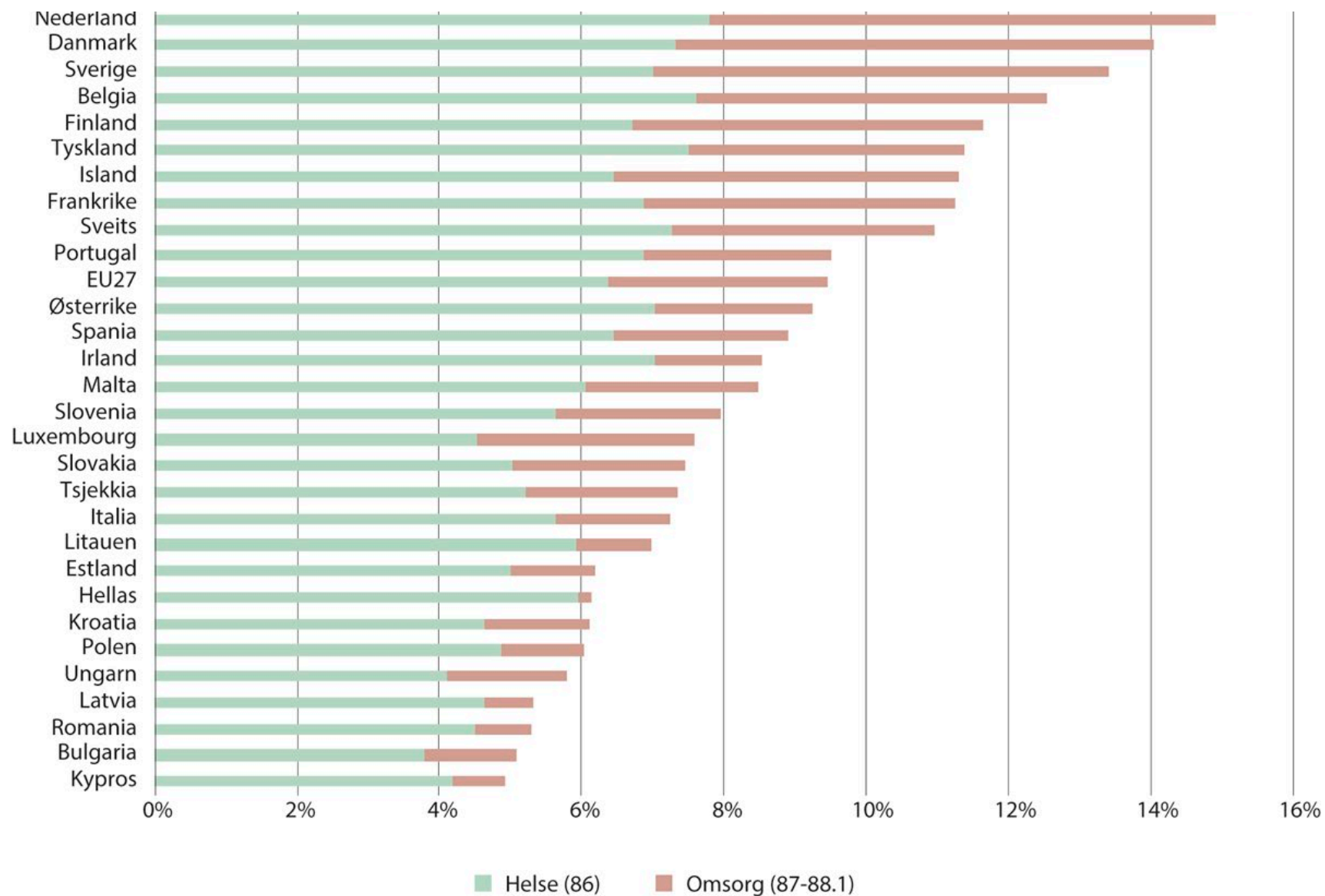
Andre land: Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere

Yrkesaktive sykepleiere per 1 000 innbyggere

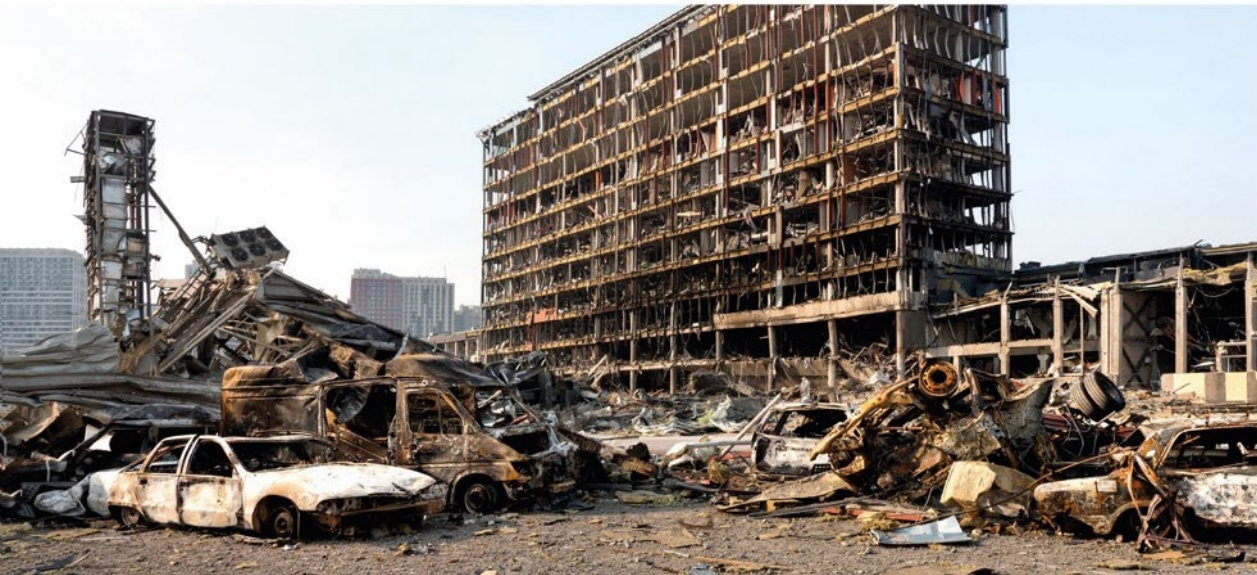

Kilde: Eurostat Database, *State of the Health in the EU*. Landhelseprofil Norge 2021 (2019-tall eller seneste tilgjengelige tall)

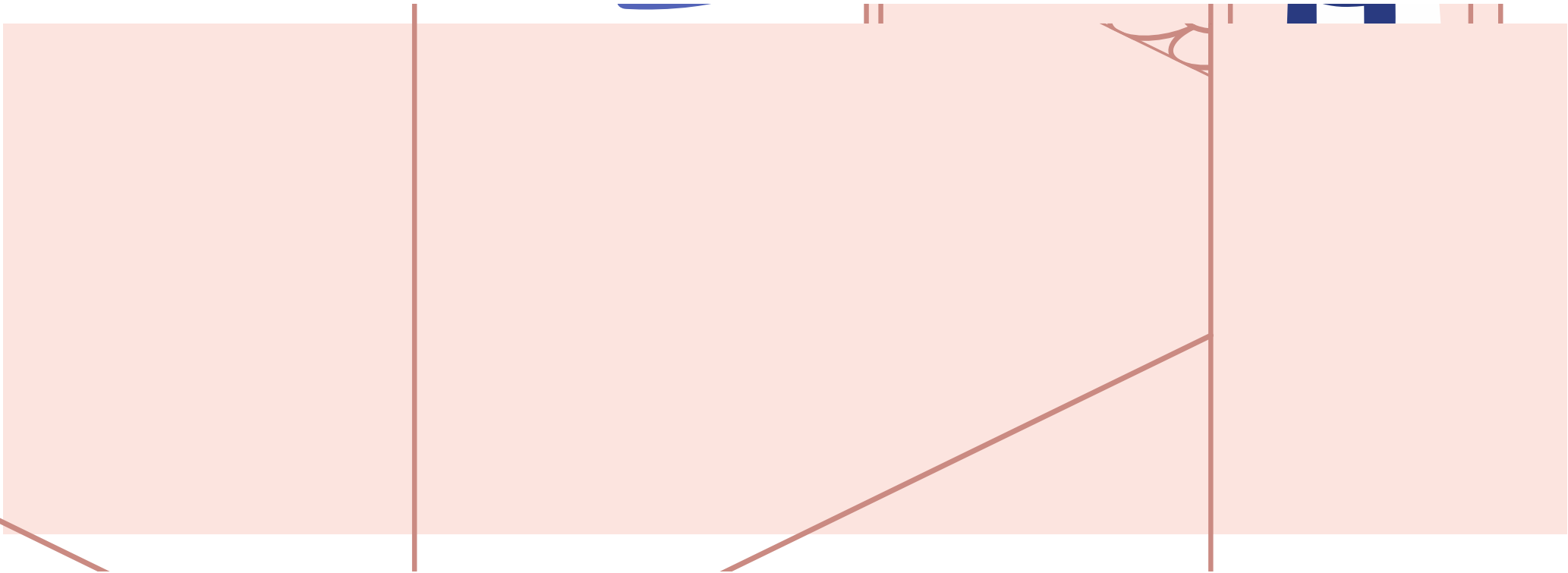
Andel av de sysselsatte i helse- og omsorgstjenestene i EØS-landene

Andre sektorer: Hva gir gode liv – for flest mulig?

Det blir færre ansatte per pasient

Bare med felles erkjennelse av **hele** utfordringsbildet, finner vi de riktige tiltakene

Statsforvalteren

ARBEIDSGIVERFORENING

SPEKTER

Helsetilsynet

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

DEN NORSKE LEGEFORENING

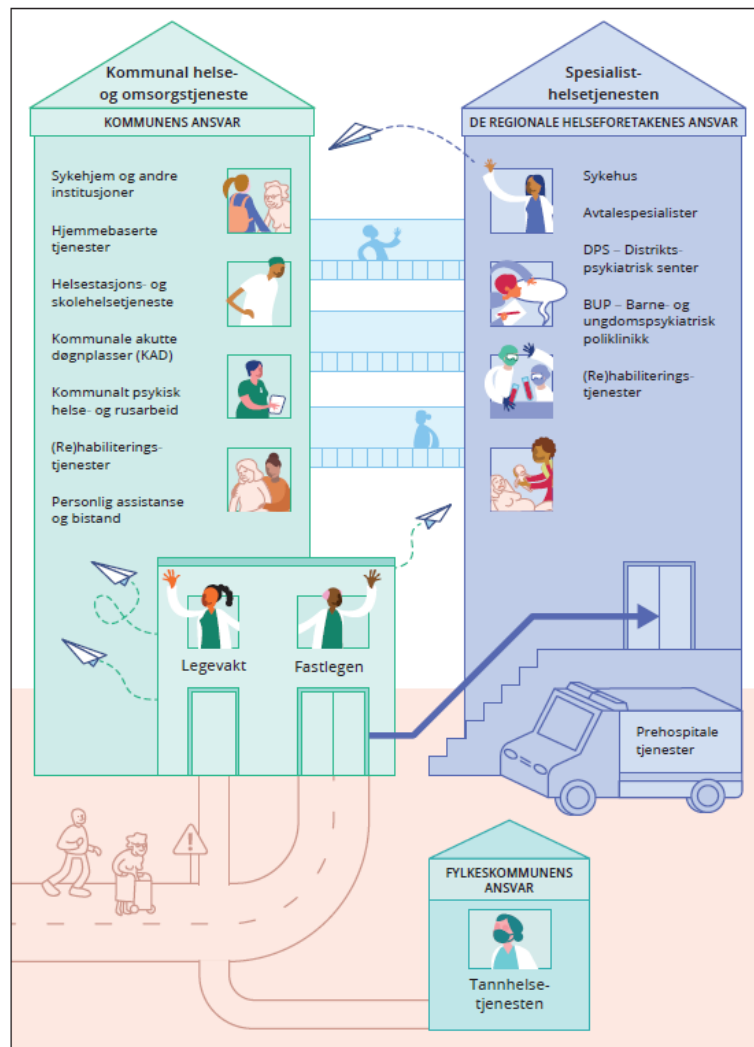

Bærekraft

Organisering

Samhandlingsutfordringer på tross av mye god vilje
 Kører ut og inn
 Konkurransen om arbeidskraft

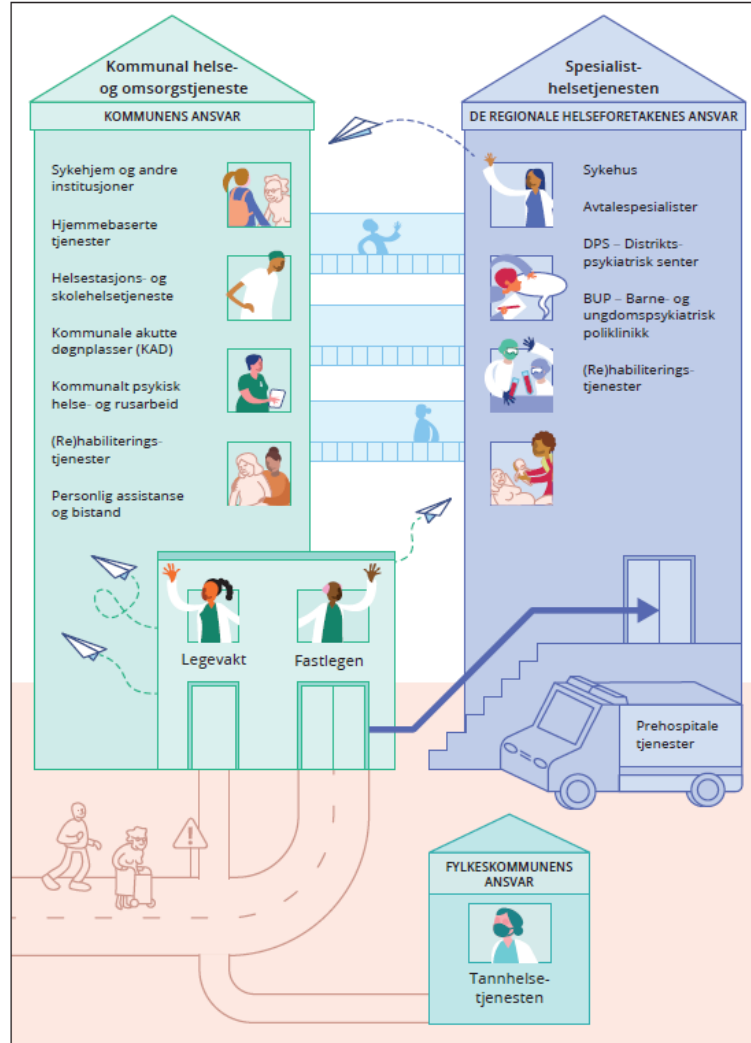
Flertall i kommisjonen:
 Ulike eiere og ulik styringslogikk er personellkrevende

➔ Utred mer helhetlig organisering, ett nivå?

Organisering

Økende spesialisering i sykehus er sentraliserende

Utred bærekraftig sykehusstruktur

Færre sykehus?

Mer generalistkompetanse

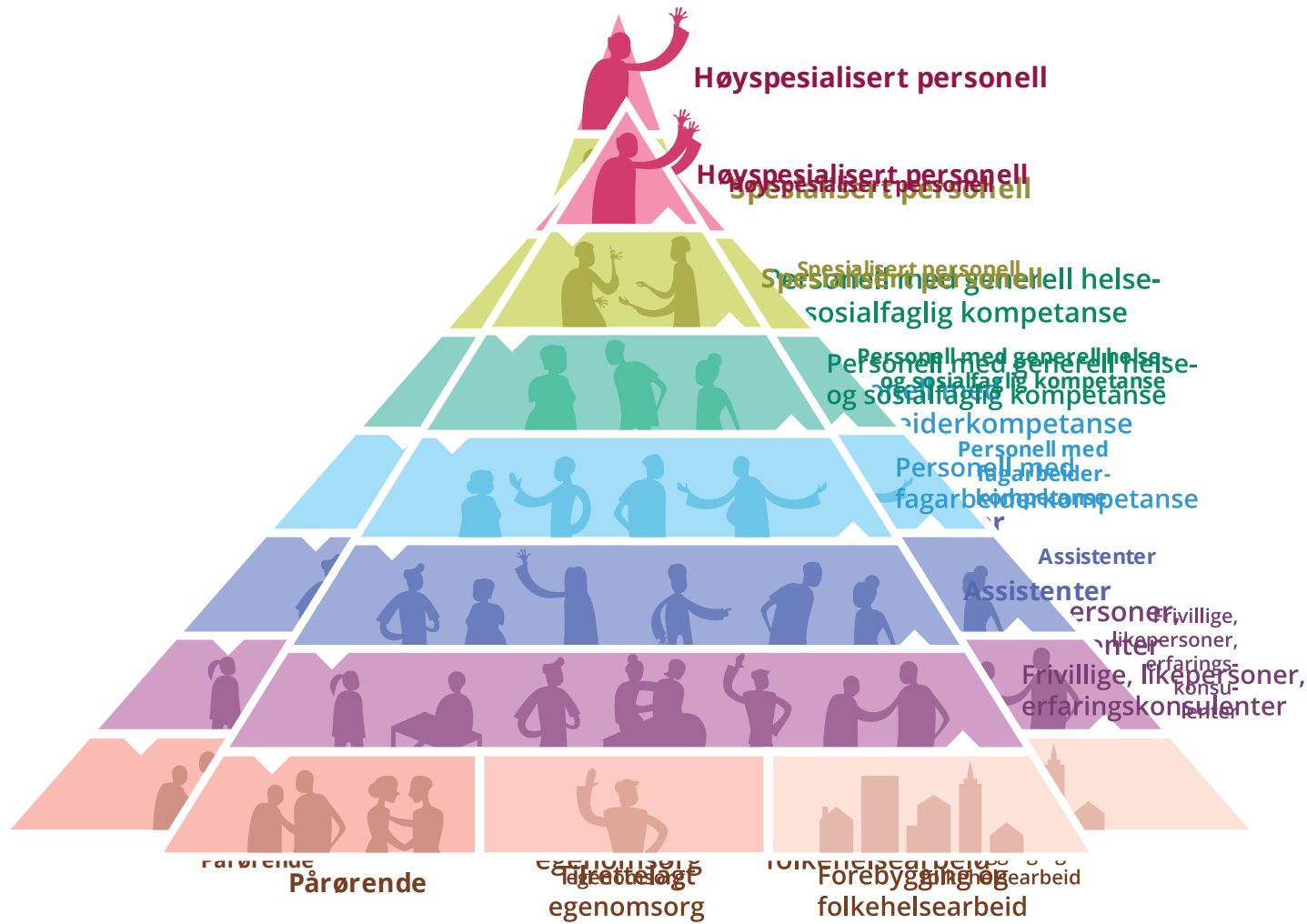
Flertallet:

Se sykehus / sykehjem under ett?

Oppgavedeling: Bygge nedenfra!

Styrke generalist-
kvalitetsutviklingsprogram
Hvorfor det å bygge
for effektiv organisering og
helsefagarbeidere?
riktig oppgavedeling

Hus-og-hytte (kombinerte stillinger)

Sykehus / UH-sektor

Sykehus / kommune

Kommune / kommune

Kommune / UH-sektor

Medisin / Intensiv

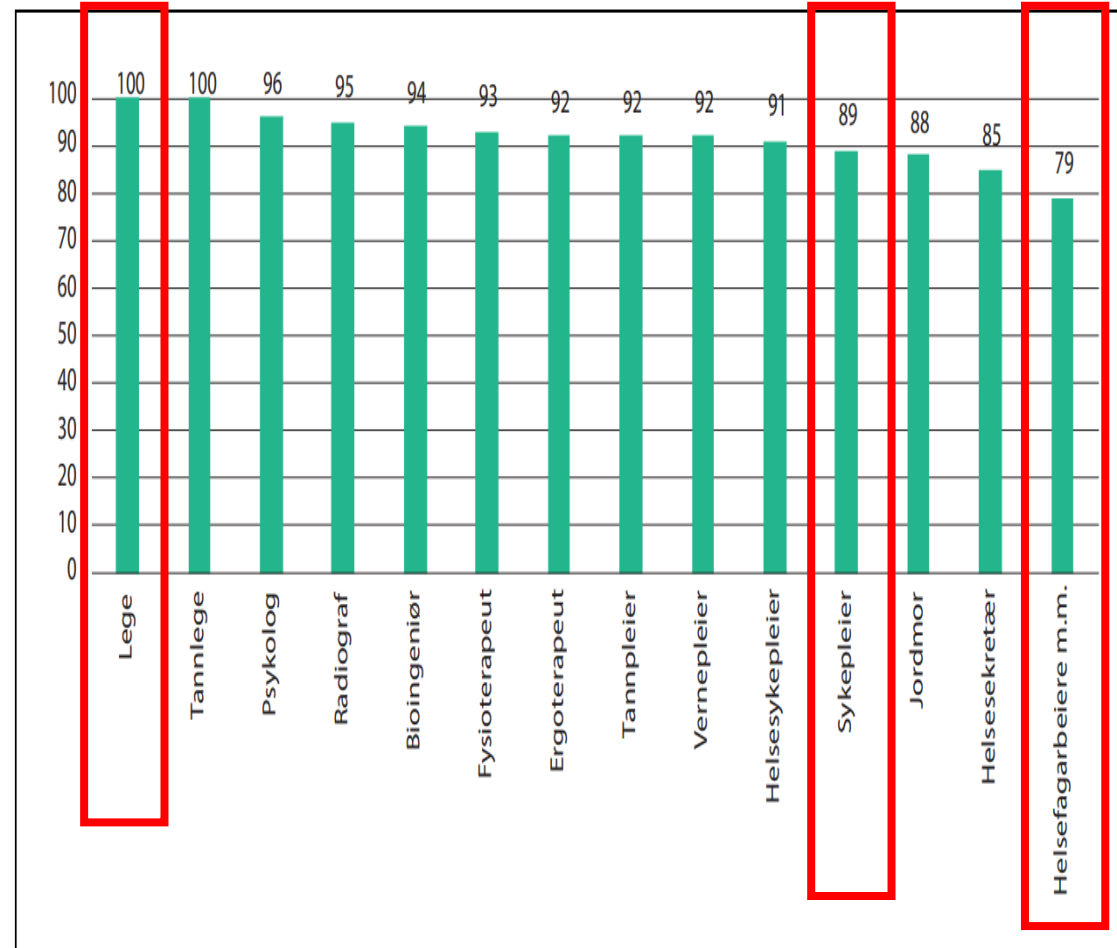
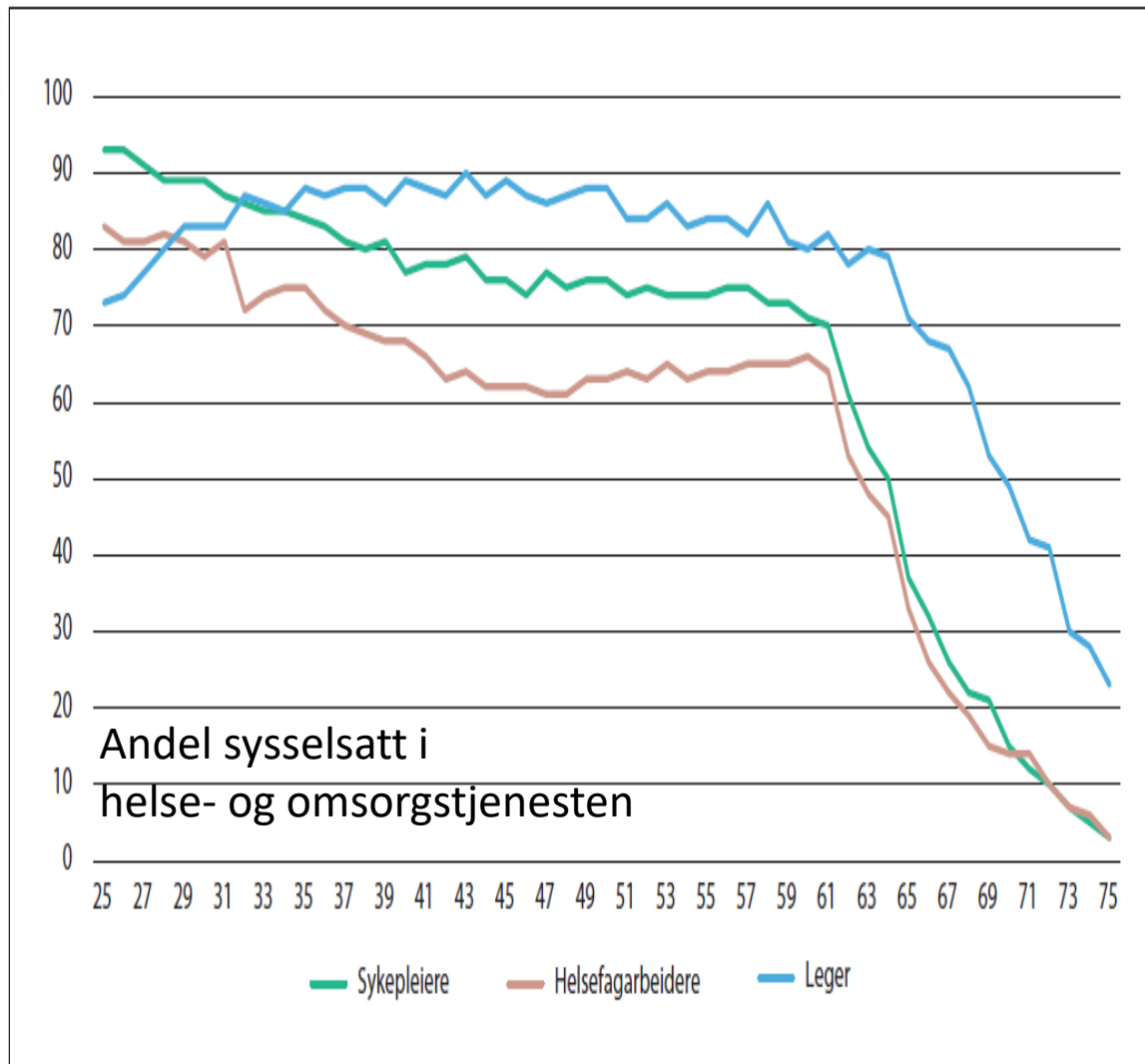
Sengepost / poliklinikk

+++

Arbidsforhold og arbeidstid

Helsepersonell blir i hovedsak værende i helse- og omsorgstjenesten

Figur 9.5 Gjennomsnittlig stillingsandel for ulike yrkesgrupper i helse- og omsorgstjenestene. 2019

Kilde: SSB. Registerbasert sysselsettingsstatistikk bestilt av Helsepersonellkommisjonen.

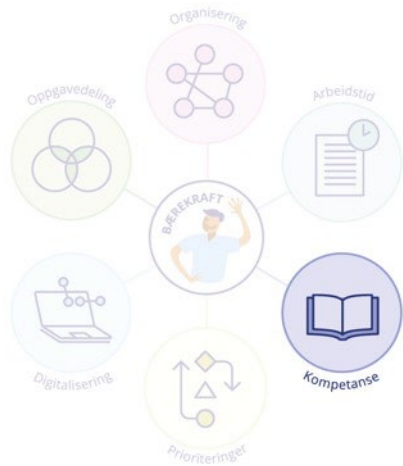

Arbeidsforhold og arbeidstid

Partssamarbeidet er avgjørende for å finne gode løsninger for arbeidstid og turnus

Hele stillinger

Karriereutvikling

Utdanning og kompetanse:

Utdanne det vi har behov for, der de trengs

Utdanningskapasitet og praksisplasser bedre samkjørt

Utfordring: Kvalitet og kapasitet i praksisundervisning

Livslang læring, bidra til oppgavedeling

Kart over universiteter og høyskoler som tilbyr utdanninger innen helsefag

Prioriteringer

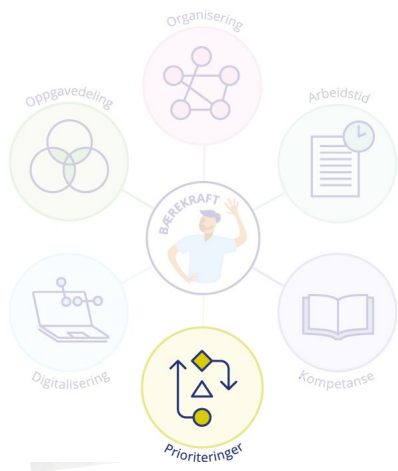
Unngå unødvendig behandling

Redusér lavt prioriterte oppgaver

Redusér feilbehandling

Utrede personellbehov ved politikkutforming /
tildeling av rettigheter

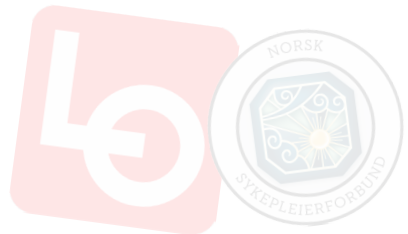

Prioriteringer – begrensende valg

- Politisk nivå
- Styringsnivå
- Tilsynsmyndighet
- Ledelse på alle nivå
- Media
- Fagmiljø
- Fagforeninger
- Utdanningsinstitusjoner
- Enkeltansatte
- Pasienter / brukerorganisasjoner / pårørende
- Befolkning

Statsforvalteren

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

DEN NORSKE LEGEFORENING

Digitalisering og teknologi

Automatisere alt vi kan – særlig der den menneskelige kontakten ikke gir tilleggsverdi

Digital kompetanse i utdanninger og tjenestene – for å utnytte teknologi bedre.

FoU-program: Utvikling av ny *personellbesparende* teknologi

Alternative tiltak som vi ikke foreslår

Vi anbefaler **ikke** å importere oss fra problemet

- Vi har flere helse- og omsorgsarbeidere enn andre
- Risikabelt i krise (eks pandemi) – «alle» reiser hjem?

Allment samfunnsbidrag («verneplikt»)?

- Ulike syn i kommisjonen
- Vi foreslår ikke dette nå
- Flertall: Bør utredes dersom tiltakene som foreslås ikke har tilstrekkelig effekt

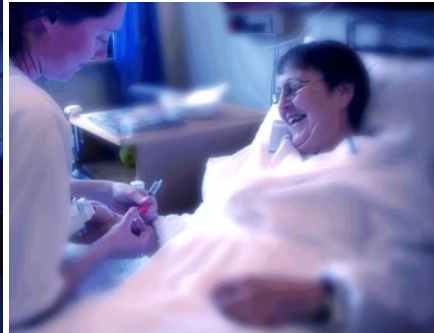

Foto Thomas Bjørnflaten

Foto: Helse Midt-Norge

Foto Torstein Dalemark

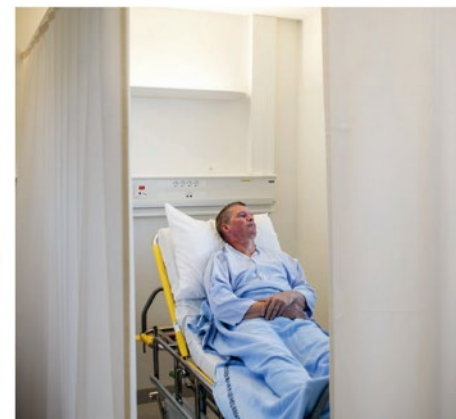
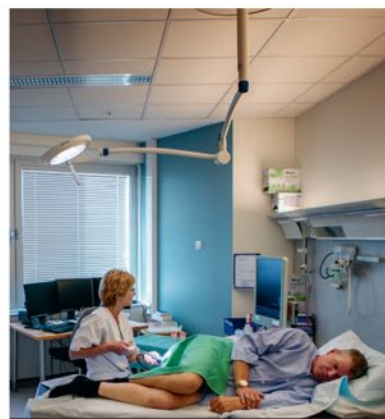
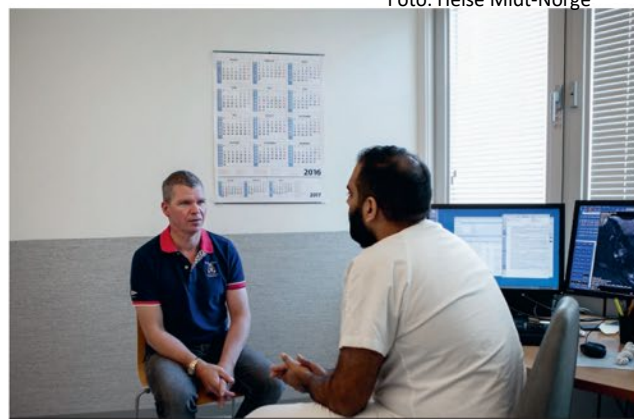

Foto Marius Beck Dahle og Øyvind Nordahl Næss

Er det noen
som leser
NOUer?

Tid for handling

